

Příběh českého bankovníctví

Jan Frait
viceguvernér

17. 10. 2023

Fakulta managementu a ekonomiky UTB, Zlín

ČNB jako garant finanční stability

Česká národní banka

Cenová stabilita

Zajišťuje ji jako měnová autorita prostřednictvím nástrojů měnové politiky

Finanční stabilita

Zajišťuje ji jako orgán regulace a dohledu, ochrany spotřebitele, dodržování pravidel a řešení krizových situací

Další úkoly

...

Mikrobezřetnostní dohled
(dvě sekce dohledu, sekce regulace)

Makrobezřetnostní politika
(sekce finanční stability)

Řešení krizí bank a pojišťoven
(sekce bankovních obchodů a řízení rizik)

- Počátek transformace 1990 – SBČS/ČNB byl svěřen dohled nad nově vznikajícím bankovním sektorem
- 1998 až 2000 – bankovní krize v ČR, které předcházely problémy malých bank
- Stát vynaložil na stabilizaci bank v letech 1992 až 2003 zhruba 400 mld. Kč (nHDP 1995 = 1,6 bil. Kč, nHDP 2022 = 6,8 bil. Kč)
- 2004 – ČNB rozhodla o zařazení finanční stability mezi své klíčové cíle
- 2006 – ČNB přebrala dohled nad celým finančním sektorem a postupně jej rozšířila
- 2007 až 2009 (2012) – globální finanční krize (pak dluhová krize v eurozóně)
- 2013 – ČNB byla formálně svěřena zodpovědnost za makrobezpečnostní politiku
- 2016 – ČNB se stává orgánem pro řešení krizových situací bank a později i pojišťoven

Model (mikro)dohledu nad finančním sektorem v čase

Sektorové orgány
před rokem 2006

Česká národní banka
(banky)

Dohled nad
družstevními
záložnami

Ministerstvo financí
(pojištění a penzijní fondy)

Komise pro cenné papíry
(kapitálový trh)

ČNB – integrovaný
sektorový model
(2006–2008)

Sekce bankovní regulace
a dohledu

Sekce regulace a dohledu
nad pojišťovny a penz. fondy

Sekce regulace a dohledu
nad kapitálovým trhem

ČNB – funkcionální
model
(2008 – září 2023)

Sekce dohledu
nad finančním trhem

Sekce regulace
finančního trhu

Sekce licenčních
a sankčních řízení

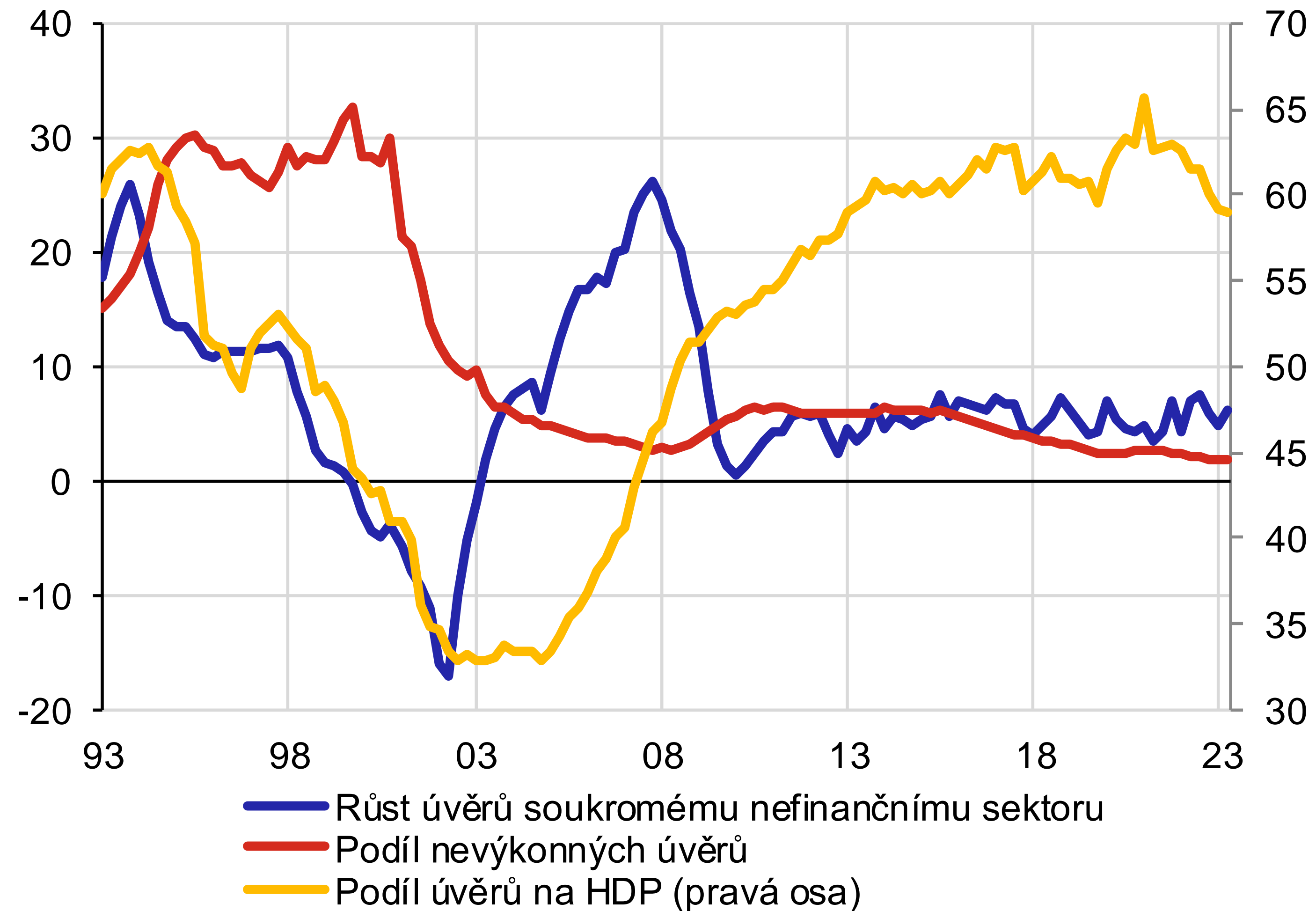
ČNB – integrovaný
hybridní model
(od října 2023)

Dvě sekce dohledu nad finančním trhem
(včetně licencování
a sankcionování)

Sekce regulace
a mezinárodní spolupráce

Cyklické výkyvy v domácím bankovním sektoru

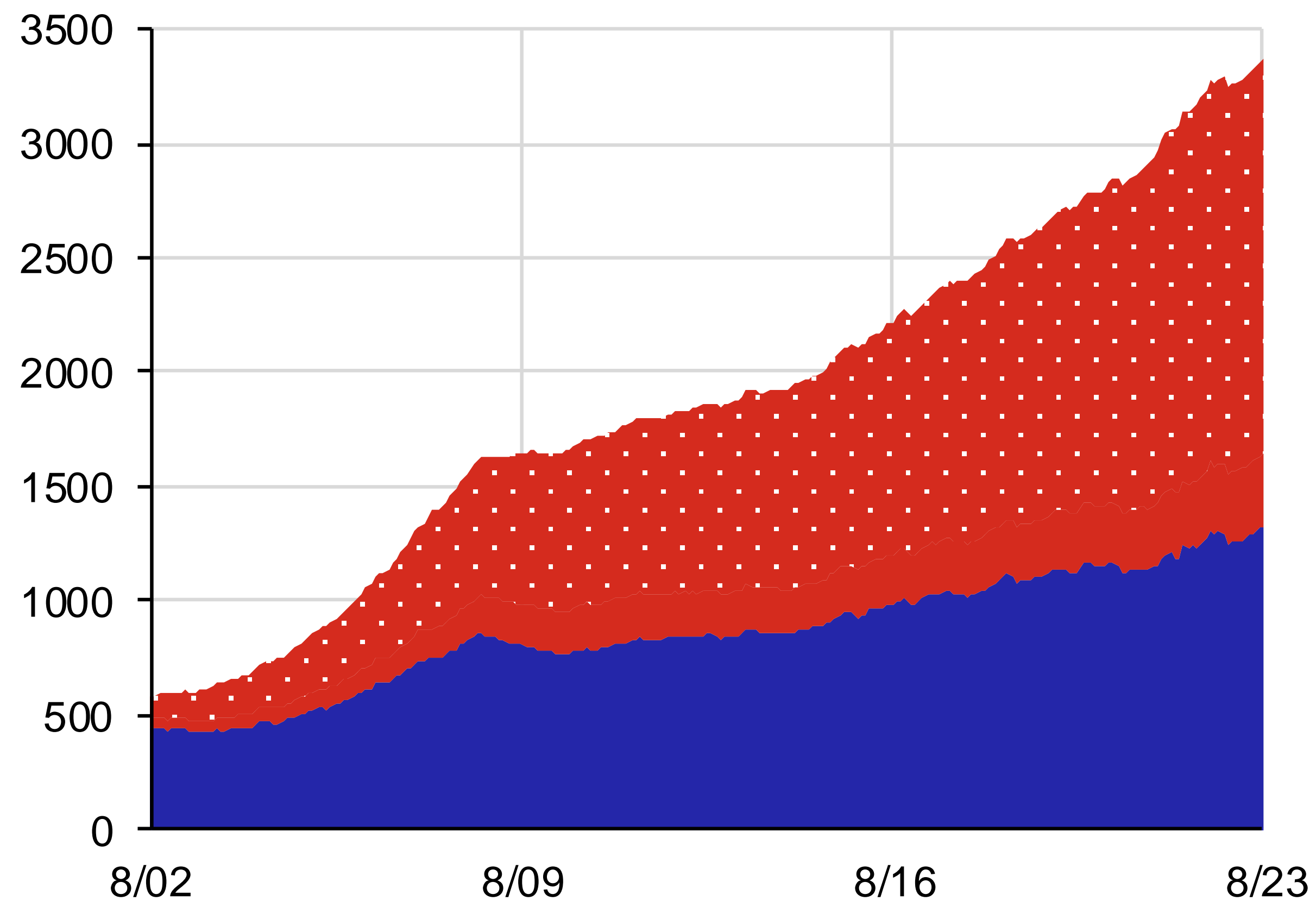
Růst bankovních úvěrů a jejich podílu na HDP, podíl nevýkonných úvěrů
(v %)

Vývoj bankovních úvěrů podnikům a domácnostem

Struktura bankovních úvěrů dle subjektů

(v mld. Kč)

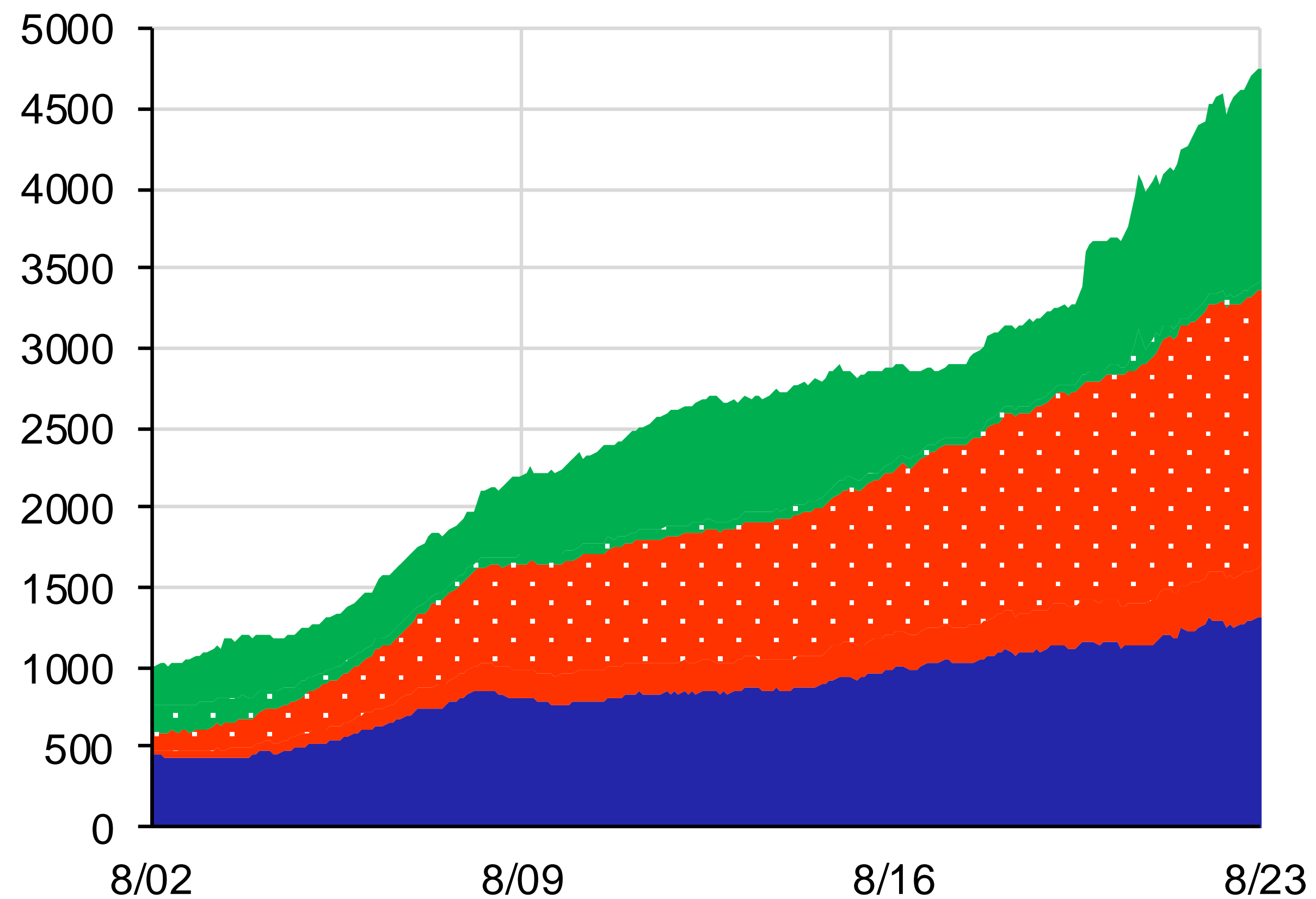

■ Úvěry NFC ■ Úvěry na spotřebu ■ Úvěry na bydlení

Vývoj bankovních úvěrů do reálné ekonomiky

Struktura bankovních úvěrů dle subjektů

(v mld. Kč)

■ Úvěry NFC

■ Úvěry na bydlení

■ Vládní instituce – dluhopisy

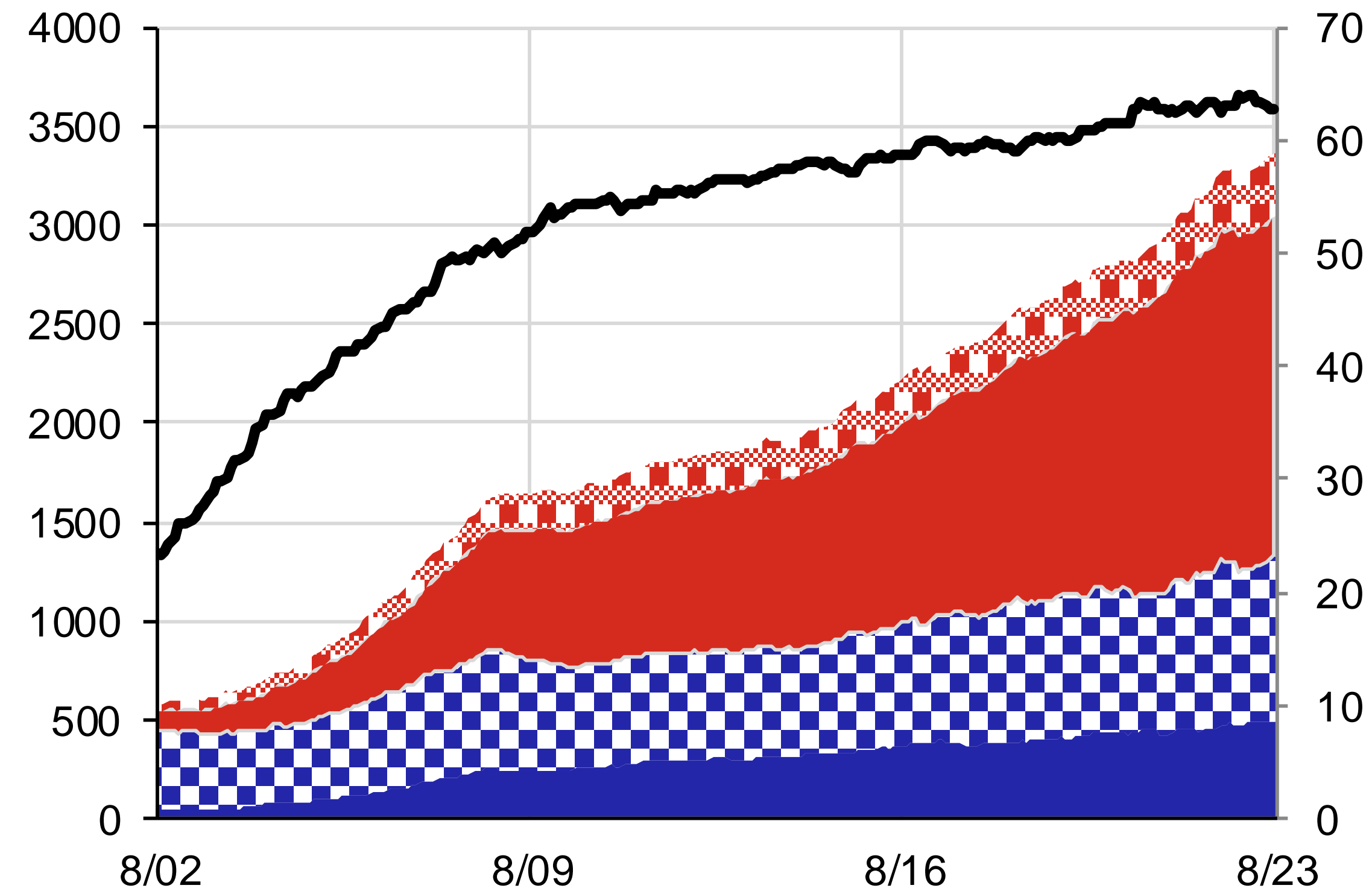
■ Úvěry na spotřebu

■ Vládní instituce – úvěry

Bankovní sektor jako zdroj financování nemovitostí

Koncentrace bankovních úvěrů do oblasti nemovitostí

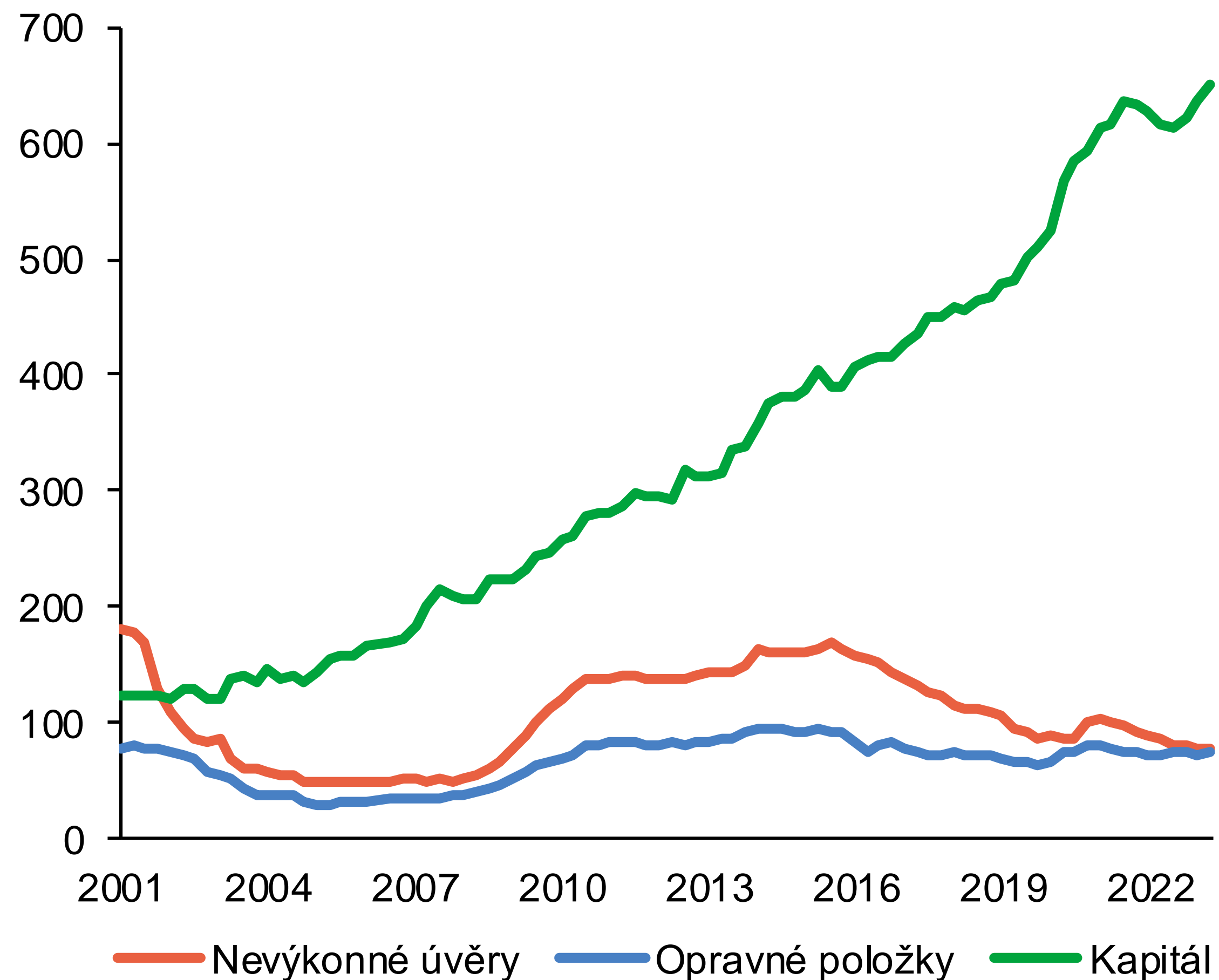
(v mld. Kč; pravá osa: v %)

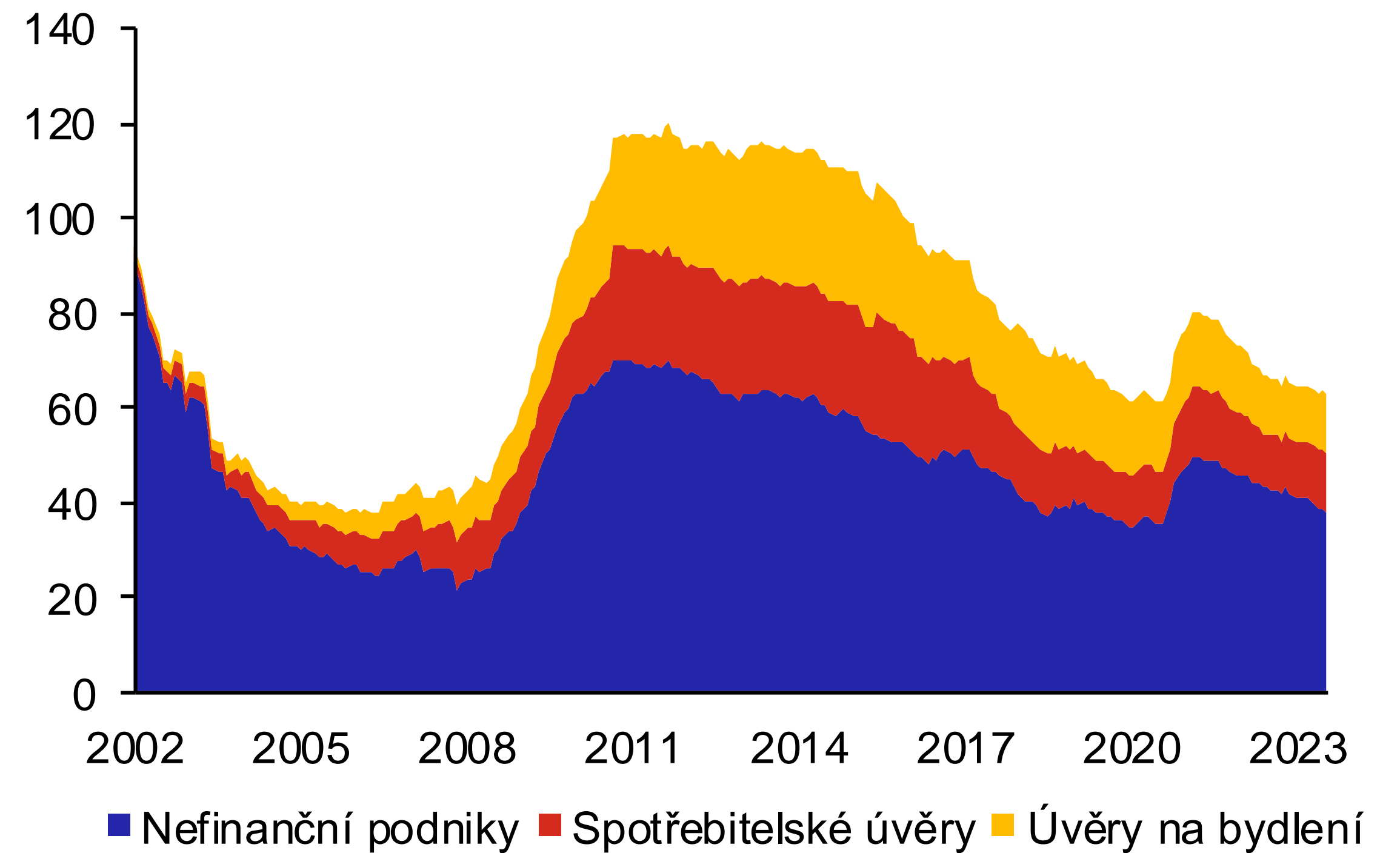
- Domácnosti na spotřebu
- Domácnosti na bydlení
- Úvěry NFC - ostatní
- Úvěry NFC - nemovitosti
- Koncentrace do nemovitostí (pravá osa)

Odolnost bank vůči úvěrovému riziku

Úvěrové riziko a kapitál bank
(v mld. Kč)

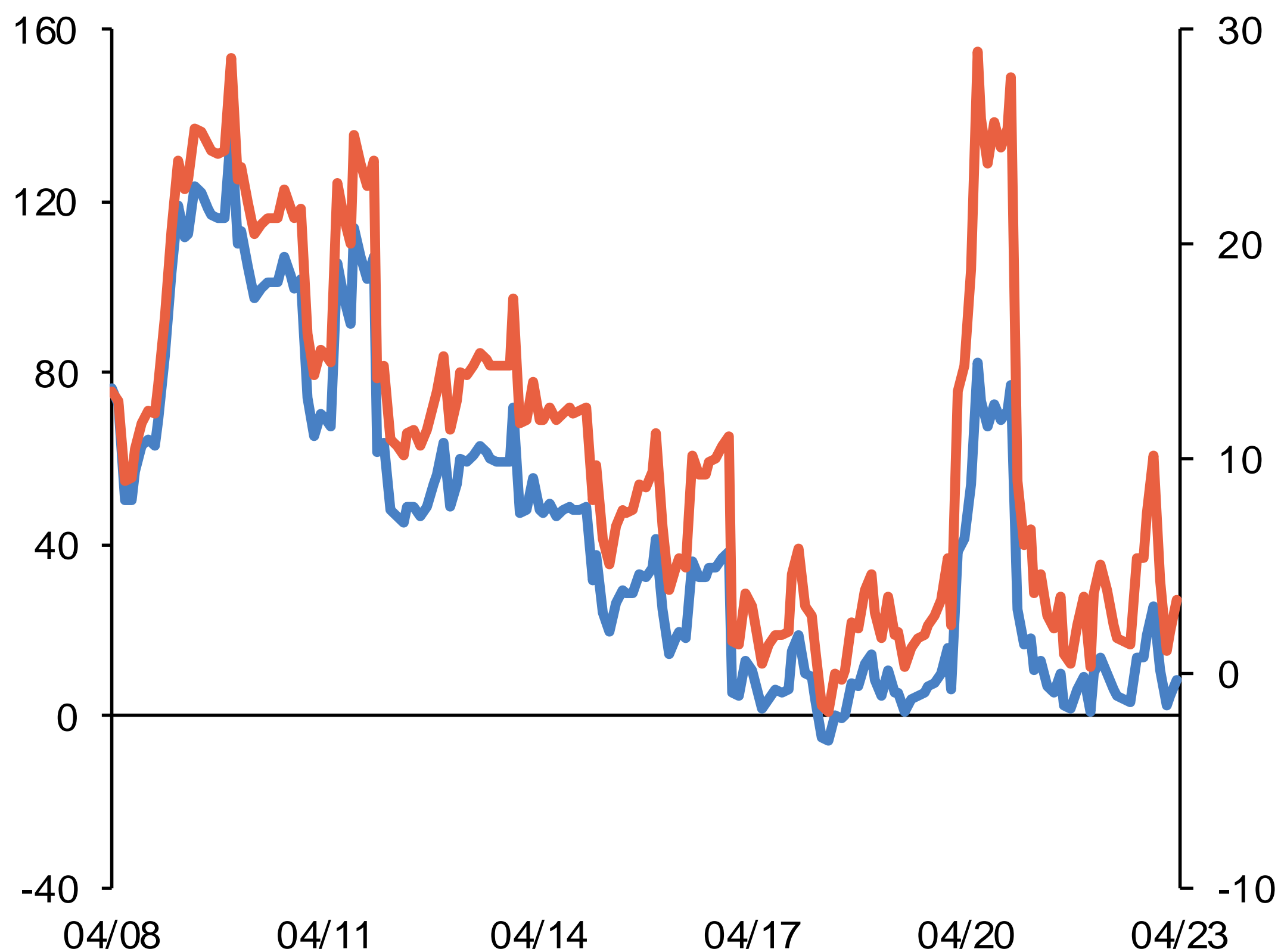
Struktura nevýkonných úvěrů
(v mld. Kč)

Rozsah úvěrového rizika a jeho porovnání se zeměmi EU

Anualizované ztráty ze znehodnocení

(v b. b., pravá osa v mld. Kč)

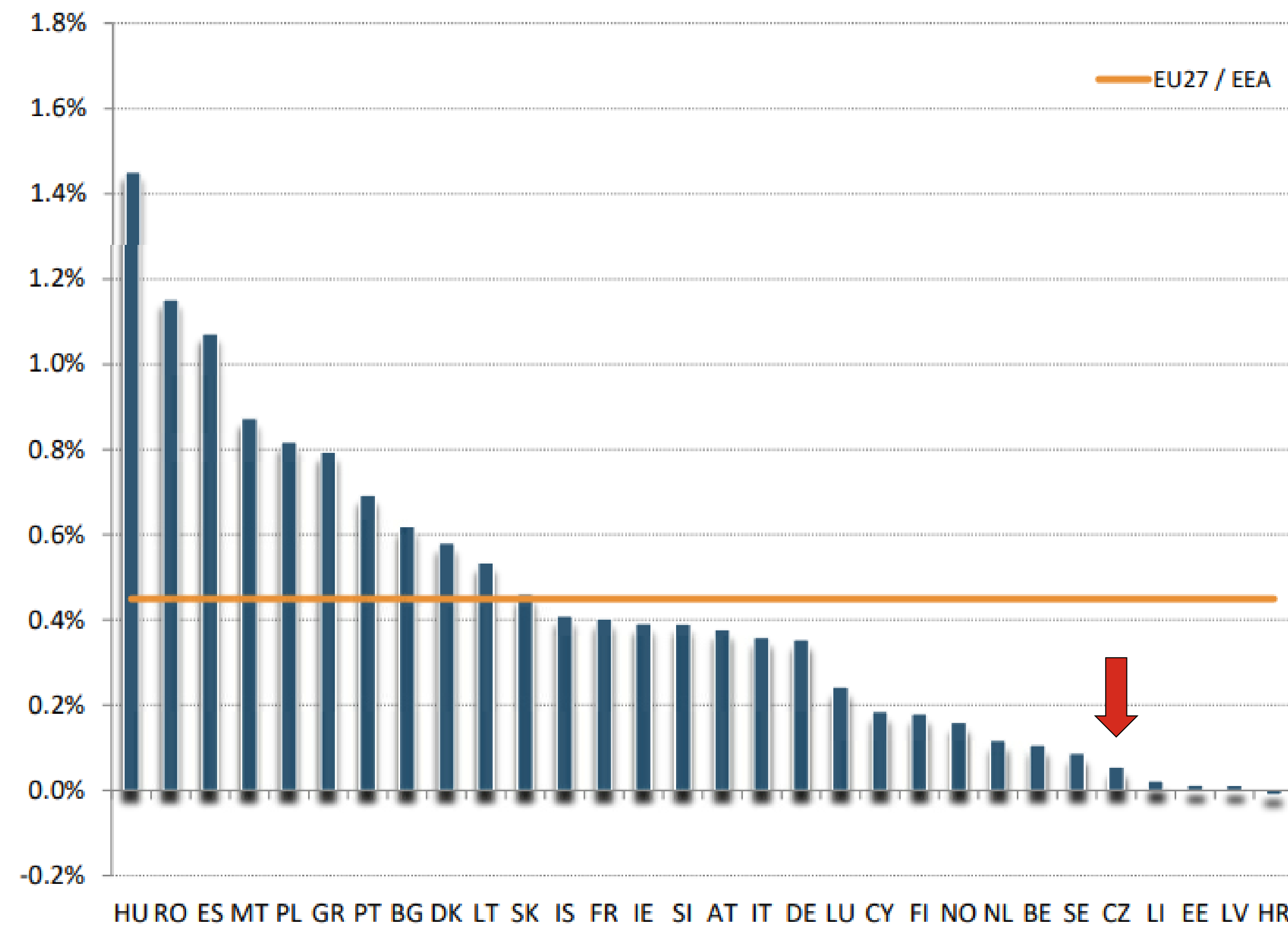

— Ztráty ze znehodnocení ke klientským úvěrům celkem

— Ztráty ze znehodnocení celkem (pravá osa)

Náklady na riziko (ztráty ze znehodnocení aktiv k aktivům celkem)

(v %)

Domácí bankovní sektor v roce 2023

- 2023 – ČNB slaví 30. výročí svého dohledu na bankovním sektorem, který je
 - zdravý
 - ziskový
 - moderní
 - rozmanitý
 - nákladově efektivní
 - vysoce odolný proti šokům a rizikům

Děkuji za pozornost

